

Sirküler Tarihi :11/12/2025

Sirküler No :2025/126

DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMETLERDE DÖVİZ DÖNÜŞÜM DESTEĞİ KONUSUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Firmaların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca (TCMB) belirlenecek yurt dışı kaynaklı dövizlerinin TCMB’ye satılması halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esaslar 26 Ocak 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2023/5 sayılı “Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” ile düzenlenmişti.

Bu defa, TCMB Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı’nda döviz kazandırıcı hizmetlere ilişkin döviz dönüşüm desteği uygulamasında önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Aşağıda, söz konusu değişikliklere dair temel hususlar özetlenmektedir.

1. Yurt Dışı Kaynaklı Döviz Tanımının Revizyonu

Talimat kapsamında “yurt dışı kaynaklı döviz” tanımı, döviz kazandırıcı hizmet gelirleri dikkate alınarak güncellenmiştir. Tanıma, İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ’in 6’ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ve yalnızca yurt dışı kaynaklı olan döviz kazandırıcı hizmet gelirlerine ilişkin ifade eklenmiştir.

2. VRHİB (Vergi, Resim, Harç İstisna Belgesi) Tanımının Uygulamaya Eklenmesi

Uygulama Talimatı’na ilk kez VRHİB kavramı dahil edilmiştir.

Bu düzenleme, döviz kazandırıcı hizmetlere yönelik desteğin VRHİB çerçevesinde izlenebilmesi amacıyla altyapı oluşturmuştur.

3. Destek Kapsamının VRHİB ile Sınırlandırılması

Döviz dönüşüm desteği kapsamında değerlendirilebilecek döviz tutarı, yapılan değişikliklerle firma adına düzenlenmiş VRHİB’de kayıtlı faaliyet konuları ve tutarları ile sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda destek, 2000/YB-4 sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesi’nin 20. maddesi uyarınca döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizleriyle ilişkilendirilmiştir. Böylece destek tutarı ile belge kayıtları arasında birebir uyum şartı getirilmiştir.

4. Döviz Kazandırıcı Hizmetlerde Belge İbraz Zorunluluğu

Yeni düzenleme ile döviz kazandırıcı hizmet gelirlerine ilişkin dövizlerin destekten yararlanabilmesi için firmaların ilgili VRHİB'i ve bu belge kapsamındaki faaliyetlere ait faturaları aracı bankalara sunması zorunlu hale getirilmiştir.

5. Destekten Yararlanma Şartları – VRHİB ve Yazılı Beyan

Eklenen yeni fıkra uyarınca, döviz kazandırıcı hizmetlere yönelik destek ödemeleri aşağıdaki şartların sağlanmasına bağlıdır:

Firma adına düzenlenmiş geçerli bir VRHİB bulunması,

Desteğe konu dövizlerin VRHİB kapsamındaki faaliyetlere ilişkin faturalardan doğmuş olması,

Merkez Bankasına satılacak döviz tutarının VRHİB’de tanımlı tutarı aşmaması,

Firmaca aracı bankaya bu şartların sağlandığına dair yazılı beyan sunulması,

Aracı bankanın da bu beyanın doğruluğunu kontrol etmesi.

6. Aracı Bankaların Müteselsil Sorumluluğu

Talimatın 20’nci fıkrası ile aracı bankalar, 8’inci maddenin 14 ve 19’uncu fıkralarında öngörülen kontrol yükümlülüklerine uyulmaması halinde, doğabilecek zarar ve cezai yaptırımlardan firma ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulmuştur. Bu hüküm, bankalara süreç içinde daha güçlü bir kontrol sorumluluğu yüklemektedir.

